

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(7)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 58 sahifa,
27-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Muqobil energiya manbalarida yarimo'tkazgichlar fizikasi: quyosh panellarining foydali ish koeffitsiyentini oshirish muammolari	10
Abdullajonova Bashorat Olim qizi	
Xavfsizlik tuyg'usining psixologik mazmuni	13
Bahodirova Marhaboxon Tohirjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirishning innovatsion pedagogik texnologiyalari: kompetensiyaviy yondashuv asosida	17
Boybo'riyeva Saodat O'ralovna	
Tasviriy san'at fanlarini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	21
Ergasheva Go'zal Ruzimurod qizi	
Kurash sportida innovatsion mashg'ulot texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-pedagogik asoslari	26
Madumarov Jahongir Urinbayevich	
O'quvchilarning texnik tafakkurini rivojlantirishda steam texnologiyalarining o'rni va roli	29
Yo'ldoshev Mirjalol Qosim o'g'li	
Sun'iy intellekt vositalarining bo'lajak o'qituvchilar diagnostik kompetentligini rivojlantirishdagi imkoniyatlari	33
Teshaboyev Akramjon Yuldashevich	
O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi kommunikativ o'zaro ta'sir	39
Turdibekova Risolat Shermatovna	
6–7 yoshli bolalarni savodga tayyorlashda didaktik kartochkalar asosidagi leksik o'yinlarning ahamiyati	42
Tursunova Durdona	
Yengil atletika mashg'ulotlarida zamonaviy ilmiy yondashuvlar: maktab o'quvchilarining jismoniy tayyorgarligi va sport natijalari	46
Xalmirzayev Azizillo Nabijonovich	
Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini bir butun integrativ model asosida o'quv mashg'ulotlarida qo'llanilishi	49
Yusupova Muxabbat Anatolevna	
Содержание личностно-ориентированного образования и его роль в процессе самостоятельной подготовки студентов	53
Рысова Галия Байбулатовна	

VEB-KVEST" VA "TIL PORTFELI" TEXNOLOGIYALARINI BIR BUTUN INTEGRATIV MODEL ASOSIDA O'QUV MASHG'ULOTLARIDA QO'LLANILISHI

Yusupova Muxabbat Anatolevna

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Lingvistika va ingliz tilini o'qitish metodikasi kafedrasini mudiri p.f.f.d. (PhD), dotsent O'zbekiston milliy pedagogika universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Maqolada "Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini bir butun integrativ model asosida o'quv mashg'ulotlarida qo'llanilishi to'g'risida fikr yuritiladi. Olimlarning pedagogik texnologiyalar haqidagi ilmiy qarashlari ilgari surilgan.

Kalit so'zlar: Veb-kvest, Til portfeli, diskurs elektron resurs, pedagogik texnologiya, talabalar, til kompetensiyalari.

Abstract: The article discusses the use of WebQuest and Language Portfolio technologies in educational activities based on a single integrative model. The scientific views of scholars on pedagogical technologies are presented.

Key words: WebQuest, Language Portfolio, discourse electronic resource, pedagogical technology, students, language competencies.

Аннотация: В статье рассматривается использование технологий веб-квестов и языкового портфолио в образовательной деятельности на основе единой интегративной модели. Представлены научные взгляды ученых на педагогические технологии.

Ключевые слова: веб-квест, языковое портфолио, электронный дискурсивный ресурс, педагогическая технология, студенты, языковые компетенции.

KIRISH

Bugungi kunda til o'rgatish jarayonini ta'lim oluvchilar uchun qulay, qiziqarli va amaliy yo'nalgan tarzda tashkil etishga oid innovatsion tajribalar yo'lga qo'yilgan. Bunda metodist olimlar ingliz tilini o'qitishda pedagoglarning kasbiy, kreativ kompetentligini rivojlantirish maqsadida pedagogik va raqamli texnologiyalardan, shuningdek, shaxsga yo'naltirilgan, muammoli o'qitish metodikalaridan, faol metodlar dasturlaridan foydalaniladi.

Xorijiy tillarni o'qitish tizimida ta'lim mazmunini yangilash, o'quv jarayoniga innovatsion-raqamli hamda diskurs elektron resurslarni, shuningdek, pedagogik texnologiyalarni joriy etish hamda talabalarning mustaqil, tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish metodik vazifalardan hisoblanadi.

Ayniqsa, raqamli ta'lim muhitida talabalarning kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirishda zamonaviy ta'lim texnologiyalari hamda til o'rganish yondashuvlarini integratsiyalashgan holda qo'llash yuqori samara beradi. Shu nuqtai nazardan, "Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini bir butun integrativ model asosida joriy etish ingliz tilini o'qitish jarayonini samarali tashkil etishga hamda talabalarning til o'rganish va o'rgatish motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tom Martning konsepsiyasiga ko'ra, "haqiqiy WebQuest - bu asosiy World Wide Web resurslariga havoalardan foydalanadigan uslubiy yordam tizimiga ega bo'lgan o'quv tuzilmasi va ochiq savol atrofida talabalarning so'rovini rag'batlantirish, individual kompetensiyani rivojlantirish hamda to'plangan ma'lumotlarni chuqurroq tushunishga aylantiradigan guruh ishini osonlashtirish uchun haqiqiy vazifadir" [6].

Kapustina T.V. til o'qitish amaliyotida qo'llaniluvchi texnologiyalarga oid fikri bilan kelishgan holda shuni aytish mumkinki, "Til portfeli" texnologiyasi quyidagi ko'rinishlarda faoliyat ko'rsatadi: fan, ta'lim, faoliyat algoritmlari va boshqalar^[3]. U o'z jabhalarining barcha kompleksi, yoki ilmiy ishlanma, yoki harakatlar dasturining tavsifi, yoki jarayon sifatida amaliyotda real amalga oshiriladi.

G.N. Bukova va S.N. Sibikovalarning ilmiy ishlarida "Til portfeli" texnologiyalari keltirilgan bo'lib, bizning nazarimizda ulardan foydalanish ham o'qituvchilar va pedagoglarning, ham talabalarning ijodiy hamda kasbiy-ijodiy kompetentligining rivojlanishiga ko'proq mos keladi^[2, 4].

Shunday qilib, yuqorida ko'rib chiqilgan ilmiy ishlarida mualliflar pedagogika va psixologiyadagi turli xil hammaga ma'lum ta'riflarni, mazmunning xarakteristikalarini hamda ularning umumlashgan interpretatsiyasida pedagogik texnologiyalarni aks ettirganlar.

Fikrimizcha, talabalarning diskursiv xususiyatli elektron resurslar asosida til o'zlashtirishlariga yo'naltirilgan "Til portfeli" integrativ texnologiyasini quyidagicha tavsiflash mumkin: "Til portfeli" texnologiyasi asosida shakllantiriladigan loyihalar. Ularning qimmatli tomoni shundaki, u ta'lim olayotganlarni mavzuni oddiygina o'rganishga emas, balki konkret ta'lim mahsulini yaratishga yo'naltiradi.

"Veb-kvest" texnologiyasi talabalarni internet resurslari asosida izlanishga, ma'lumotlarni tanlash, tahlil qilish va muammoli vazifalarni hal etishga yo'naltirsa, "Til portfeli" texnologiyasi esa ularning o'quv faoliyati natijalarini tizimli ravishda yig'ish, baholash va refleksiya qilish imkonini beradi. Mazkur integrativ yondashuv talabalarda til kompetensiyalarini bosqichma-bosqich rivojlantirish, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirish hamda ularning shaxsiy ta'lim trayektoriyasini belgilashga sharoit yaratadi.

Shu bilan birga, ushbu model bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda didaktik jarayonni zamonaviy talablar asosida qayta tashkil etishga xizmat qiladi. Natijada "Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini integratsiyalashgan holda qo'llash ta'lim sifatini oshirish, talabalarning o'quv faolligi va mas'uliyatini kuchaytirish hamda ularning kelgusidagi pedagogik faoliyati uchun zarur bo'lgan kasbiy kompetensiyalarni samarali shakllantirishga zamin yaratadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Talabalarning ingliz tilidagi o'quv materiallarini samarali o'zlashtirishini ta'minlash maqsadida integrativ o'qitish texnologiyasi quyidagi metodik yondashuvlar asosida tashkil etildi:

- tadqiqot jarayonida integrativ o'qitishning ilmiy tamoyillari va nazariy konsepsiyalariga tayangan holda ta'lim mazmuni belgilab olindi;
- ingliz tilini o'qitishda qo'llaniladigan tashkiliy shakllar, o'qitish metodlari va ta'lim vositalari maqsad va vazifalarga muvofiq ravishda tanlandi;
- talabalarning diskursiv xususiyatga ega matnlar bilan samarali ishlash faoliyatini tashkil etishga qaratilgan pedagogik tamoyillar ishlab chiqildi;
- o'quv matnlarini integrativ yondashuv asosida tizimlashtirish va o'zaro bog'liq holda joylashtirishga erishildi;
- diskursiv xususiyatli matnlarni taqdim etishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ta'lim vositalarini tanlash hamda qo'llash tartibi belgilab berildi;
- o'qitish bosqichlari belgilanib, diskursiv xususiyatli matnda uchraydigan grammatik hodisalar talabalar tomonidan o'zlashtirilishida vaziyatlar va nutq qoidalari bilan o'zaro aloqada bo'lish kerakligi inobatga olindi;
- diskursiv xususiyatli matn orqali nutq ko'nikmalarini, tashabbuskorlikni va nutq javobini shakllantirishning bosqichma-bosqich murakkablashishi, dialog modellarini joylashtirish va uning alohida tarkibiy qismlari ketma-ketligini o'zgartirish bilan amalga oshirilishi inobatga olindi;
- ingliz tilini o'qitishning har bir shakli (ham tovushli, ham grammatik) ma'lum bir matnda uning ma'nosi bilan o'zaro aloqada nutq ko'nikmalarini mustahkamlash jarayonida o'rganilishi kerakligiga e'tibor qaratildi;
- diskursiv xususiyatli matnni tavsiflash tizimi lingvistik va amaliy jihatdan aniq ko'rinadigan hamda tahlil qilish uchun qulay bo'lishiga urg'u berildi;
- nutq ko'nikmalarining shakllanish darajasini aniqlash uchun testlar ishlab chiqilib, nazorat obyektlari nutq faoliyatining har xil turlari: o'qish, tinglash, gapirish, yozishni rivojlantirish bosqichlarining ta'minlanishiga e'tibor qaratildi.

Talabalarning ingliz tilidagi o'quv materialini samarali o'zlashtirishlari uchun oddiy nutq modellariga asoslangan va nutqni tartibga solishning aniq belgilangan funksiyasiga ega bo'lgan til tizimiga kirish imkoniyatiga ega bo'lgan integrativ o'quv texnologiyasi tatbiq etildi. Muloqot muhim o'rin tutadigan motivatsiya vositasi sifatida optimal lingvodidaktik tarkib bilan to'ldirildi hamda nutq va til tuzilmalarini o'zlashtirishga xizmat qildi.

Diskursiv xususiyatli elektron resurs materialiga yuqori talablar qo'yilib, u ham bilim manbai, ham muhim ma'lumotlar, ham til tizimini o'rganish uchun raqamli model ekanligi inobatga olindi. Integrativ yondashuvning ajralmas qismi sifatida talabalarning madaniy tushunchalarini, boshqa mavzular va muammolar bo'yicha nazariy tushunchalarini taqdim etish orqali amalga oshiriladigan grammatik elementlar, iboralar, jumlar va nutq tuzilmalarini tuzish misollari orqali amalga oshirildi. Shu bilan birga, talabalarning tushunchalari va nutq faoliyati doirasi kengaytirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Taklif etilayotgan "Veb-kvest" va "Til portfeli" ni qo'llashning integrativ texnologiyasi samaradorligini ta'minlash vositalari, bir tomondan, muloqotni rag'batlantirish va faollashtirish, nutq aloqasi (asosan rol o'ynash, matnlarni talqin qilish va sahnalashtirish orqali), boshqa tomondan - til tizimini oshkor qilish orqali amalga oshirildi. Boshqa omillardan mustaqil, ammo semantik munosabatlar tizimining aksi sifatida, aloqa paytida aloqa va o'zaro tushunish nuqtai nazaridan eng universal ta'limni kuchaytirish vositasi sifatida integrativ yondashuvdan foydalangan holda mantiqiy, semantik asosdagi til tizimi yaratildi.

Talabalarning diskursiv xususiyatli matnlardan foydalanishida "Veb-kvest" va "Til portfeli" ni qo'llashning integrativ metodikasida diskursiv xususiyatli elektron ta'limiy resurslar ingliz tilini faol o'zlashtirish uchun mo'ljallanib, talaba tomonidan quyidagi amallarni bajarish, ya'ni: Eshitish → Qabul qilish → Ongga uzatish → Ongda qat'iy o'zlashtirish → Ongda qayta tiklash → Ongda qat'iylashgan unsurlarni eshitish, vizual, lingofon tanish jarayoniga o'tkazish → Ongdagi bilimlarni malaka va ko'nikmalarni shakllantirish bosqichiga o'tkazish → Xotira faolligi → Ko'rib tanish faolligi → Uni ovozga chiqarish faolligi → Uni talaffuz qilish faolligi → Uni erkin ifoda qilish va tizimlashtirish faolligi orqali amalga oshirildi.

Ingliz tilini o'qitishda diskursiv elektron resurslardan foydalanish ularni to'plash, saqlash, uzatish, qayta ishlash va yaratish jarayonlarini belgilovchi ichki va tashqi omillarga bog'liq. Ichki omillarga axborotning yaratilishi, turlari va xususiyatlari, shuningdek, u bilan bog'liq turli operatsiyalarni bajarish (jamlash, uzatish va saqlash kabi) kiradi. Tashqi omillar axborotni o'z ichiga olgan turli vazifalarni bajarish uchun texnik jihozlardan foydalanish bilan bog'liq [иктибос хориж тезисим].

"Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini integrativ qo'llash orqali talabalarning ingliz tilida og'zaki nutq ko'nikma va malakalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratildi. Mazkur jarayonda ta'lim samaradorligini oshirish maqsadida interfaol usullar hamda vizual-taqdimot vositalaridan keng foydalanildi. Xususan, nutqni rivojlantirishga qaratilgan mashqlarni bajarish jarayonida badiiy matnlarda uchraydigan muayyan tushunchaning turli kontekstlarda qo'llanilish holatlari nazariy izohlar bilan uyg'unlashtirildi. Shu bilan birga, mazkur nazariy ma'lumotlar slayd-taqdimotlar, plakatlar va boshqa multimedia vositalari orqali ko'rgazmali tarzda namoyish etildi. Bunday integratsiyalashgan ta'lim usuli o'quv materialining mazmunan chuqur o'zlashtirilishiga, uning talabalar tafakkurida uzoq muddat saqlanishiga hamda og'zaki nutq faoliyatida erkin qo'llanilishiga qulay pedagogik sharoit yaratdi.

"Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini integratsiyalashgan holda qo'llash orqali talabalarning ingliz tilida og'zaki, yozma nutqini shakllantirish va til malakalarini rivojlantirish jarayoniga ustuvor ahamiyat qaratildi. Ta'lim jarayonida individual yondashuvlardan foydalanish orqali talabalarning faol ishtirokini ta'minlash maqsadida interfaol usullar hamda ko'rgazmali-taqdimot vositalaridan keng foydalanildi. Xususan, og'zaki va yozma nutqni rivojlantirishga qaratilgan mashqlar hamda elektron topshiriqlar tizimida badiiy matnlarni doirasida muayyan tushunchaning diskurs kontekstlarda namoyon bo'lish holatlari nazariy tushunchalar bilan uyg'unlashtirildi. Ushbu nazariy ma'lumotlar esa slayd-taqdimotlar, plakatlar va boshqa multimedia vositalari hamda nashr shakllarida ko'rgazmali tarzda o'zlashtirish va qayta ishlash uchun taqdim etildi. Bunday usulda tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quv materialining mazmunan chuqur o'zlashtirilishiga, talabalar xotirasida mustahkam saqlanishiga hamda og'zaki nutq faoliyatida erkin qo'llanilishiga xizmat qildi. Integrativ texnologiyalar yordamida talabalarda tafakkurni rivojlantirish usullaridan foydalanish ham ahamiyatli.

Psixolog olim E. G'oziyev fikricha, "insonning shunday aqliy faoliyatiki, bu faoliyat voqelikni aniq, to'liq, chuqur va umumlashtirib aks ettirishga, insonning yanada oqilona amaliy faoliyat bilan shug'ullanishiga imkon beradi"^[5].

Bundan tashqari, tafakkurning A. V. Brushlinskiy^[1] ta'kidlab o'tgan xususiyatlari - yangilikni qidirish va yaratish, faraz va nazariyalarni bashorat qilish, oldindan payqash kabilarni e'tiborga olsak, u holda ingliz tili fanini o'qitish jarayonida talabalarning ingliz tilidagi topshiriqlarni bajarishda tafakkurni rivojlantirish muhim vazifa ekanligi o'z-o'zidan ayon bo'ladi.

Metodik jihatdan, integrativ texnologiyalar yordamida talabalar tomonidan til o'zlashtirishda o'quv materiallarini tushunish, tushuntira olish, tasvirlash, aniqlash, muhokama qilish, shakllantirish, namoyish qilish, illyustratsiya kabi kategoriyalar yordamida muvaffaq bo'lishadi. Bilim olishga yo'naltirilgan vazifalar sifatida muammoni yechish, rejalashtirish, tushuntirish, ko'rsatish, tajribadan o'tkazish, mashq bajarish, qo'llash, o'qitish, namoyish etish va boshqalar asosida tashkil qilinadi.

Talabalarda analitik qobiliyatlar tayanch topshiriqlar - tadqiq qilmoq, qiyoslamoq, tavofutini topmoq, solishtirmoq, ajratmoq, tavsiflamoq, tasniflamoq, tahlil qilmoq, interpretatsiyalamoq, guruhlarga ajratmoq va boshqalar yordamida shakllantiriladi. Bu esa ularni erkin qo'llash imkoniyatlarining kengayishiga xizmat qildi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

“Veb-kvest”, “Til portfeli” va “Skamper” integrativ texnologiyalari asosida tashkil etilgan ta'lim muhitida talabalar o'quv faoliyatining shakl va turlarini mustaqil tanlash imkoniyatiga ega bo'lgan faol subyekt sifatida namoyon bo'ldi. Ushbu yondashuv o'qituvchi va talaba o'rtasidagi an'anaviy munosabatlarni hamkorlik va teng huquqli pedagogik muloqot darajasiga ko'tardi.

Integrativ va diskursiv yondashuvlar uyg'unligida yaratilgan elektron ta'lim resurslari talabalarning mustaqil fikrlashi, ijtimoiy-kasbiy muloqot madaniyati hamda fanlararo integratsiya asosida bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini oshirdi. Natijada ingliz tilini o'qitish metodikasi raqamlashtirish sharoitida ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan takomillashtirilib, zamonaviy oliy ta'lim talablariga mos holda qayta shakllantirildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Бушлинский А.В Мышление и общение (2-е доработанное издание). – Самара, 1999. – 128 с.
2. Букова Г. Н. Языковой портфель в системе обучения иностранным языкам. – М.: Флинта, 2019. – 180 с.
3. Капустина Т. В. Языковой портфель как средство развития автономии учащихся при обучении иностранным языкам. – М.: Просвещение, 2008. – 144 с.
4. Сыбикова С. Н. Технология языкового портфеля в обучении иностранному языку. – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 196 с.
5. G'oziyev E. Oliy maktab psixologiyasi.– T.: O'qituvchi, 2017.–104 b.4. G.N. Bukova
6. Yusupova Mukhabbat Anatolevna (2026) “GUIDING PRINCIPLES FOR USING WEB-QUESTS IN TEACHING PROCESS”, International Scientific and Current Research Conferences, 1(01), pp. 106–107. Available at: <https://oriental-publication.com/index.php/iscrc/article/view/2310> (Accessed: 25 June 2026).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(7)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.